

Akademikernes arbejds miljø

• 2020 udgave •

Forord

Hvordan skaber vi et godt arbejdsliv for alle? I en tid, hvor arbejdet fylder en stor del af de fleste menneskers liv, er det helt centralt med et godt arbejdsmiljø, så alle får muligheden for et godt og langt arbejdsliv. Ingen må blive syge af at gå på arbejde.

Et godt arbejdsmiljø giver en positiv indvirkning på vores sundhed, livskvalitet og trivsel, og et godt arbejdsmiljø er en vigtig forudsætning for de offentlige og private virksomheders produktivitet, kvalitet og konkurrenceevne. Det giver grobund for et trygt og tillidsfuldt samfund og en sund vækst og samfundsøkonomi.

Samlet set bidrager et godt arbejdsmiljø til et godt samfund.

I Akademikerne mener vi, at der skal ændres markant på tilgangen til arbejdsmiljøarbejdet, hvis vi skal lykkes med at skabe et godt og bæredygtigt arbejdsmiljø på alle danske virksomheder.

Nærværende undersøgelse viser, at medarbejdere på arbejdspladser, der prioriterer forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer højt, er signifikant mindre stressede end andre. Alligevel er det kun 28 pct. af akademikere, der oplever, at deres arbejdsplads prioriterer arbejdsmiljøet højt.

Arbejdsmiljøproblemer må derfor ikke reduceres til et individuelt problem, men skal tages alvorligt og håndteres som en del af ledelsesansvaret i samarbejde med medarbejderne.

Den akademiske fagbevægelse handler om ambitionen for et Danmark, hvor den enkelte kan udfolde sit fulde potentiale, og vi alle kan blive dygtigere sammen. Skal vi nå denne ambition, er det essentielt at sikre et bæredygtigt arbejdsmiljø og et balanceret arbejdsliv. Derfor arbejder Akademikerne for, at endnu flere virksomheder prioriterer kollektiv forebyggelse, og at virksomhederne aktivt og systematisk sikrer et godt arbejdsmiljø.

Corona-krisen har ændret vores hverdag markant og skaber et fornyet fokus på arbejdsmiljøet. Derfor er det også endnu vigtigere nu, at vi holder fast i arbejdet med at sikre et godt arbejdsmiljø.

Lars Qvistgaard
Formand, Akademikerne

Akademikernes arbejdsmiljøundersøgelse

Indhold

Formandens forord.....	2
Hovedresultater	4
Læsevejledning	6
Engagement og mening i arbejdet.....	7
Jobtilfredshed.....	8
Indflydelse på arbejdet.....	8
Ledelseskvalitet	9
Rolleklarhed i arbejdet.....	10
Arbejdspladsens prioritering af arbejdsmiljø	11
Retfærdighed og rummelighed.....	13
Samarbejde, kollegial støtte og anerkendelse	14
Kvantitative krav og grænseløst arbejde	14
Konflikter mellem arbejde og privatliv.....	17
Følelsesmæssige krav.....	18
Jobusikkerhed	19
Konflikter, mobning og seksuel chikane	20
Stress, kontrol og uoverskuelighed.....	22
Velbefindende, træthed og søvn.....	25

Hovedresultater

Arbejdspladsernes prioritering af arbejdsmiljø

- Kun knap hver tredje akademiker, i alt 28. pct., arbejder på en arbejdsplads, hvor forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer prioriteres højt.
- Akademikere, der arbejder på en arbejdsplads, som i høj grad prioriterer forebyggelsen af arbejdsmiljøproblemer, er statistisk signifikant mindre stressede end andre akademikere.

Stress

- I alt 40 pct. af akademikerne svarer, at de hele tiden, ofte eller sommetider har været stressede de sidste 14 dage. Samlet set svarer 88 pct. af akademikerne, at arbejdet eller arbejdet i kombination med privatlivet er den vigtigste kilde til stress, mens 12 pct. svarer, at det alene er privatlivet, der er kilde til stress.

Jobusikkerhed

- Hver fjerde akademiker er enten i meget høj, høj eller nogen grad bekymrede for at blive arbejdsløse. Mere end hver 7. akademiker frygter at blive forflyttet til et andet arbejde. Signifikansanalyser viser, at akademikere, der frygter forflyttelse og arbejdsløshed er signifikant mere stressede.

Rolleklarhed

- Hver femte akademiker oplever altid eller ofte, at der bliver stillet modsatrettede krav til dem i arbejdet.

Kvantitative krav og grænseløst arbejde

- Akademikerne har statistisk signifikant højere kvantitative krav og mere grænseløst arbejde end den øvrige lønmodtagergruppe.
- For 74 pct. af akademikerne er det altid eller ofte nødvendigt at holde et højt arbejdstempo, og mere end hver femte akademiker har sjældent eller aldrig tid nok til arbejdsopgaverne.
- Akademikere, der skal holde et højt arbejdstempo og akademikere, der sjældent har tid nok til opgaverne, er signifikant mere stressede end den øvrige akademikergruppe.
- I alt 49 pct. af akademikerne er altid eller ofte til rådighed uden for normal arbejdstid, og 35 pct. svarer, at det ofte er nødvendigt at arbejde over.

Konflikter mellem arbejde og privatliv

- Akademikerne har større udfordringer med konflikter mellem arbejde og privatliv end den øvrige lønmodtagergruppe.
- Næsten hver fjerde akademiker, 24 pct., oplever altid eller ofte, at arbejdet tager så meget energi, at det går ud over privatlivet, mens næsten hver femte

akademiker, 19 pct. altid eller ofte oplever, at arbejdet tager så meget tid, at det går ud over privatlivet.

Ledelseskvalitet

- Knap 8 ud af 10 akademikere oplever, at de altid eller ofte har de nødvendige beføjelser ift. det ansvar, de har i arbejdet, og lige under halvdelen af akademikerne, 48 pct., svarer, at den nærmeste leder altid eller ofte involverer dem i tilrettelæggelsen af deres arbejde.
- Næsten 7 ud af 10 akademikerne har god tillid til ledelsens udmeldinger.
- I alt 56 pct. får kun sommetider, sjældent eller aldrig den nødvendige feedback fra nærmeste leder
- 57 pct. svarer, at den nærmeste leder kun sommetider, sjældent eller aldrig tager sig tid til at engagere sig i deres faglige udvikling.
- I alt 4 ud af 10 akademikere får kun sommertider, sjældent eller den nødvendige hjælp og støtte, de har brug for fra nærmeste leder.

Engagement og mening

- En stor del af akademikerne har en høj grad af engagement og mening i arbejdet. Mere end 3 ud af 4 akademikere svarer, at arbejdet i høj eller meget høj grad er vigtigt for dem (ud over indkomsten).

Læsevejledning

Nærværende undersøgelse baserer sig på et særudtræk fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) spørgeskemaundersøgelse Arbejdsmiljø og Helbred 2018.

Arbejdsmiljø og Helbred i Danmark er en serie af spørgeskemaundersøgelser, der har været foretaget hvert andet år siden 2012. I 2018 besvarede 35.307 beskæftigede lønmodtagere (med og uden personaleansvar) i alderen 18-69 år spørgeskemaundersøgelsen. Heraf havde 7.707 respondenter en uddannelse, der organiseres af Akademikernes medlemsorganisationer, og det er primært denne gruppes besvarelser, der behandles i denne rapport. Gruppen betegnes akademikere og defineres som arbejdstagere med nedenstående uddannelser.

- Kandidater og ph.d.'ere
- Akademiske bachelorer, som ikke er i gang med en kandidatuddannelse
- Specifikke professionsbachelorer og erhvervsakademiuddannede som Akademikernes medlemsorganisationer organiserer.

Der er for udvalgte spørgsmål foretaget sammenligninger af akademikernes besvarelse ift. den øvrige lønmodtagergruppe. Spørgsmålene er udvalgt i dialog med undersøgelsens baggrundsgruppe.

Der er for flere spørgsmål og sammenhænge foretaget signifikansanalyser (Chi²-test), og såfremt diskretionshensyn tillader det, er resultatet heraf angivet. I flere tilfælde er svarkategorier sammenlagt af hensyn til diskretion. Signifikansanalyser giver mulighed for at vurdere, hvorvidt der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem to respondentgruppers besvarelser, men signifikansanalysen kan ikke påvise en direkte kausalitet.

Akademikernes medlemsorganisationer

Ansatte Tandlægers Organisation	Djøf	Jordemoderforeningen
Dansk Journalistforbund	Ergoterapeutforeningen	Konstruktørforeningen
Dansk Kiropraktor Forening	Forbundet Arkitekter og Designere	Pharmadanmark
Dansk Magisterforening	Forbundet Kommunikation Og Sprog	Praktiserende Lægers Organisation
Dansk Mejeriingeniør Forening	Forbundet Kultur og Information	Præsteforeningen
Dansk Musikpædagogisk Forening	Foreningen af Skibsinspektører i Søfartsstyrelsen	Tandlægeforeningen
Dansk Organist og Kantor Samfund	Foreningen af Speciallæger	Yngre Læger
Dansk Psykolog Forening	Gymnasieskolernes Lærerforening	
Danske Fysioterapeuter	HOD	
Danske Scenografer	Ingeniørforeningen IDA	
Den Danske Dyr lægeforening	JA	
Den Danske Landinspektørforening		

Engagement og mening i arbejdet

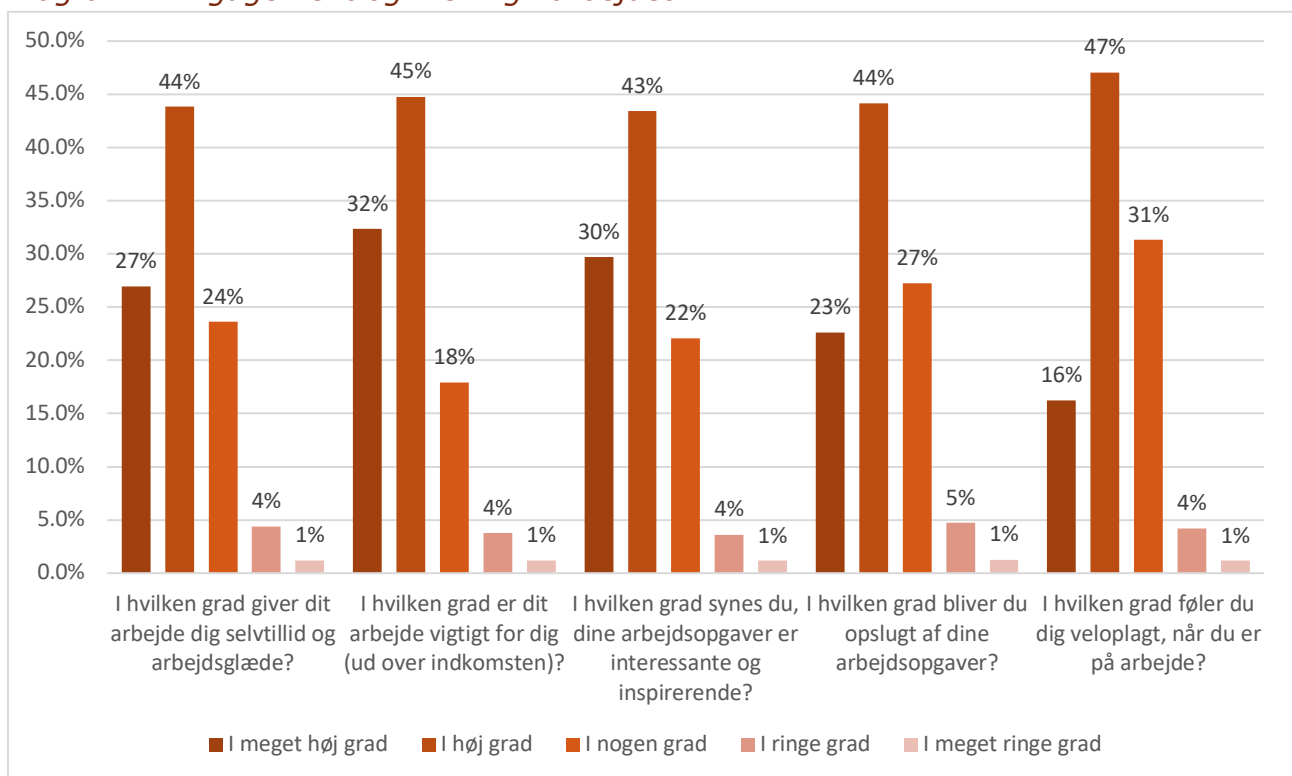
Undersøgelsen viser, at en stor del af akademikerne er engagerede og finder mening i deres arbejde. Ca. 7 ud 10 akademikerne svarer, at arbejdet i høj eller meget høj grad giver dem selvtillid og arbejdsglæde, mens det for 29 pct. af akademikerne kun i nogen, ringe eller meget ringe grad er tilfældet.

Dertil kommer, at hele 73 pct. af akademikerne i høj eller meget høj grad finder deres arbejdsopgaver interessante og inspirerende, og 67 pct. svarer, at de i høj eller meget høj grad bliver opslugte af deres arbejdsopgaver. Lidt færre, i alt 63 pct. svarer, at de i høj eller meget høj grad føler sig veloplagte, når de er på arbejde.

Mere end 3 ud af 4 akademikere, svarer, at arbejdet i høj eller meget høj grad er vigtigt for dem ud over indkomsten.

Diagram 1 nedenfor viser akademikernes oplevelse af engagement og mening i arbejdet.

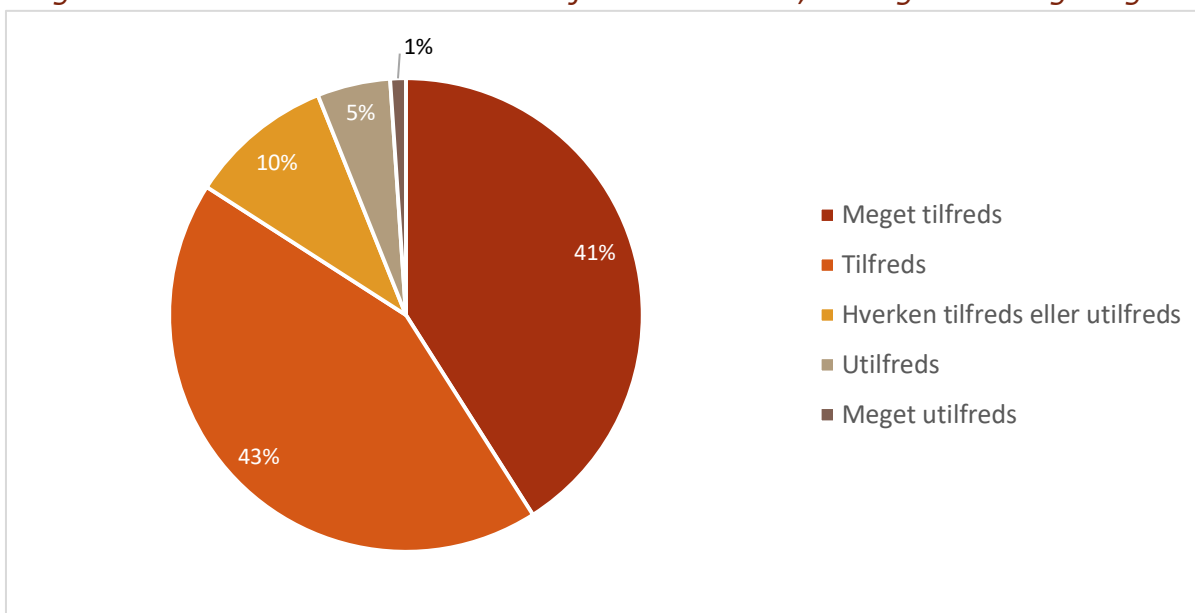
Diagram 1 Engagement og mening i arbejdet

Jobtilfredshed

Undersøgelsen viser desuden, at de fleste akademikere er tilfredse med deres job som helhed. I alt 84 pct. af akademikerne er tilfredse eller meget tilfredse med deres job som helhed, 10 pct. svarer "hverken tilfreds eller utilfreds", mens 6 pct. er utilfredse eller meget utilfredse jf. diagram 2.

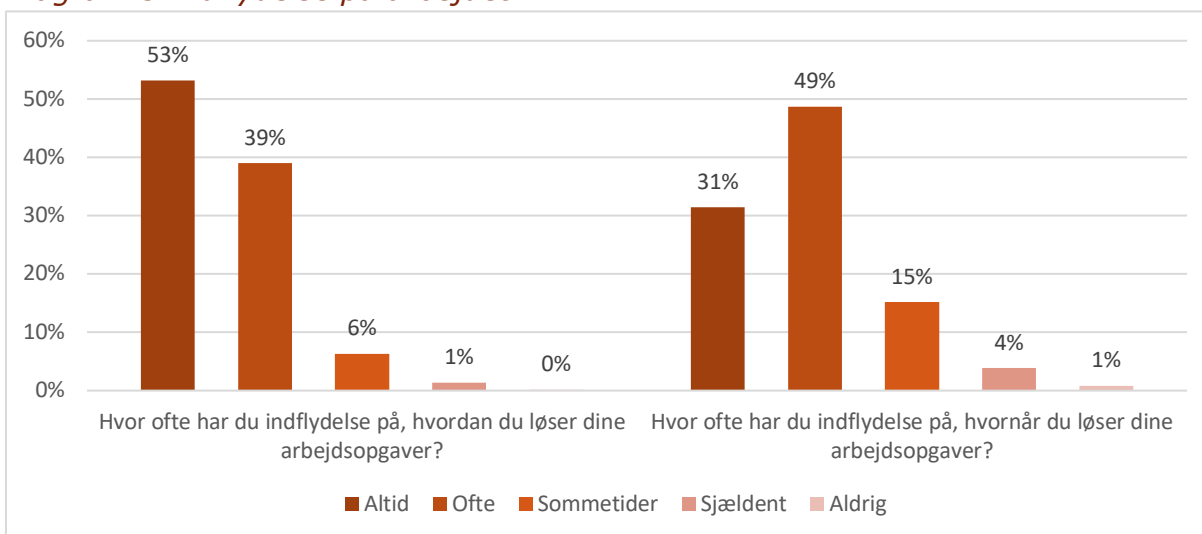
Diagram 2 Hvor tilfreds er du med dit job som helhed, alt taget i betragtning?

Indflydelse på arbejdet

Diagram 3 nedenfor viser akademikernes oplevelse af indflydelse på arbejdet. I alt 9 ud af 10 akademikere oplever, at de altid eller ofte har indflydelse på, hvordan de løser arbejdsopgaverne, og 8 ud af 10 oplever, at de altid eller ofte har indflydelse på hvornår de løser arbejdsopgaverne.

Diagram 3 Indflydelse på arbejdet

Ledelseskvalitet

Knap 8 ud af 10 akademikere oplever, at de altid eller ofte har de nødvendige beføjelser ift. det ansvar, de har i arbejdet, mens lidt over hver femte, i alt 22 pct., kun sommetider, sjældent eller aldrig oplever dette.

Lige under halvdelen af akademikerne, 48 pct., svarer at den nærmeste leder altid eller ofte involverer dem i tilrettelæggelsen af deres arbejde, mens lige over halvdelen af akademikerne, 52 pct., svarer at det sommetider, sjældent eller aldrig sker.

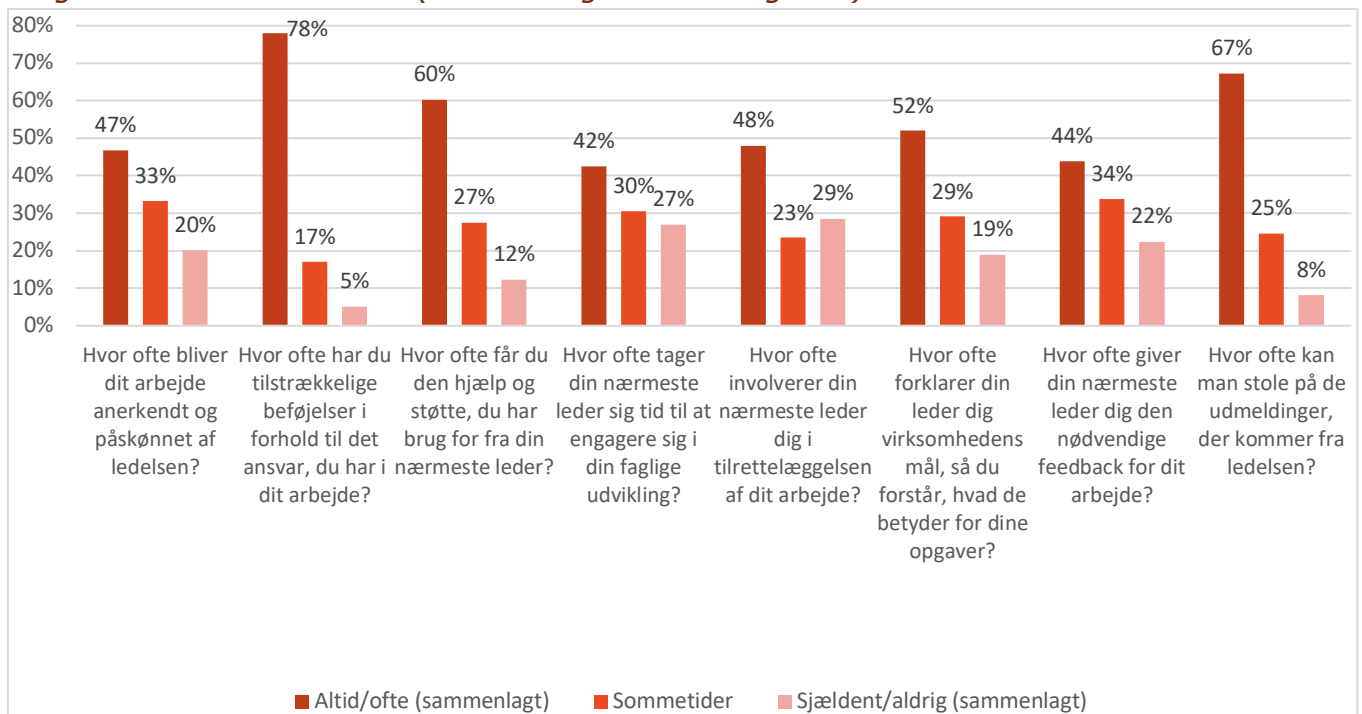
Når det kommer til, hvor ofte man kan stole på udmeldelser, der kommer fra ledelsen, svarer hver fjerde akademiker, at det kan man sommertider, mens 8 pct. man kan det sjældent eller aldrig. Næsten 7 ud af 10 akademikere har god tillid til ledelsens udmeldinger.

Over halvdelen af akademikerne, i alt 56 pct. svarer, at de kun sommetider, sjældent eller aldrig får den nødvendige feedback fra nærmeste leder, og 57 pct. af akademikerne svarer, at den nærmeste leder kun sommetider, sjældent eller aldrig tager sig tid til at engagere sig i deres faglige udvikling.

I alt 6 ud af 10 akademikere svarer, at de altid får den nødvendige hjælp og støtte, de har brug for fra nærmeste leder, mens 4 ud af 10 akademikere kun sommertider, sjældent eller aldrig får den nødvendige hjælp og støtte.

Når det kommer til, hvor ofte ledelsen anerkender og påskønner arbejdet svarer hver femte akademiker, at det kun sjældent eller aldrig sker. Hver tredje oplever sommetider, at det sker, mens knap halvdelen af akademikerne altid eller ofte oplever anerkendelse og påskønnelse fra ledelsen.

Diagram 4 Ledelseskvalitet (sammenlagte svarkategorier)

Rolleklarhed i arbejdet

Rolleklarhed i arbejdet er belyst via fire forskellige spørgsmålsvariable, som fremgår af diagram 5.

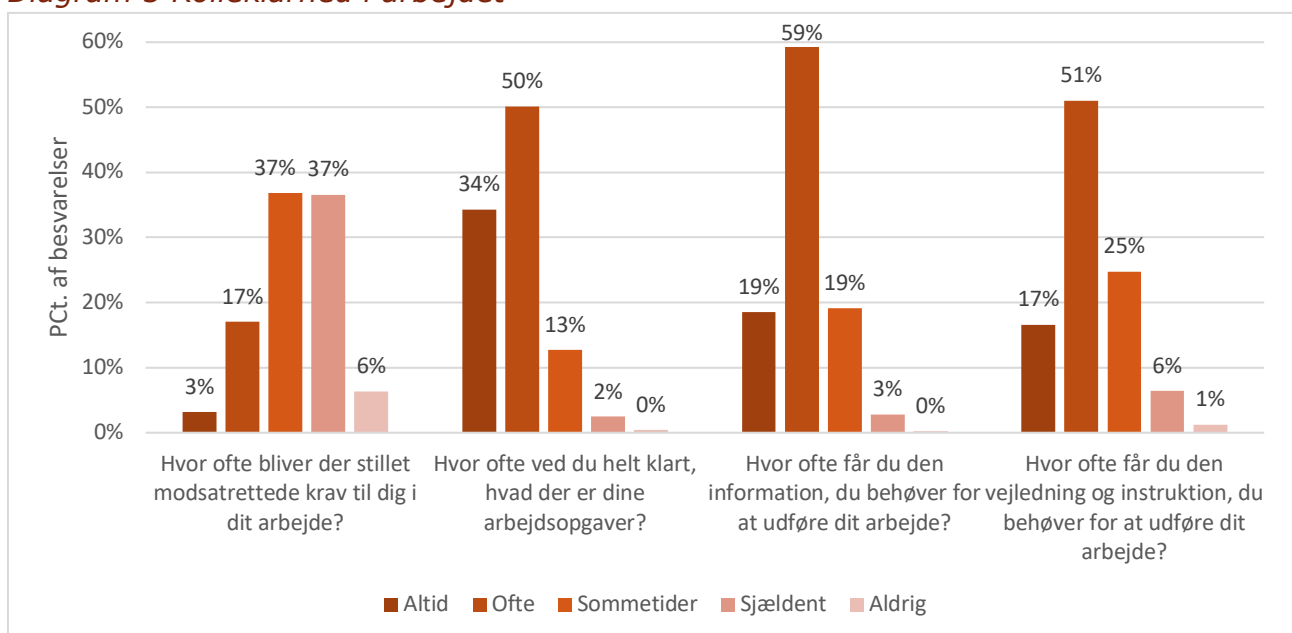
Undersøgelsen viser, at hver femte akademiker enten altid eller ofte oplever, at der bliver stillet modsatrettede krav til dem i arbejdet, mens 37 pct. af akademikerne svarer, at det sommetider sker. For 43 pct. af akademikerne sker det kun sjældent eller aldrig, at der stilles modsatrettede krav.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt akademikerne får den nødvendige information for at kunne udføre arbejdet, svarer knap hver femte, at det sommetider sker, mens næsten 8 ud af 10 akademikere oplever at få den nødvendige information. Størstedelen af akademikerne, mere end 8 ud af 10, svarer at de altid eller ofte helt klart ved, hvad der er deres arbejdsopgaver.

I undersøgelsen er respondenterne desuden blevet spurgt ind til, hvor ofte de får den vejledning og instruktion, som de behøver for at kunne udføre deres arbejde. Hertil svarer en stor andel af akademikerne, i alt 68 pct., at de altid eller ofte får den nødvendige vejledning og instruktion, hver fjerde akademiker får det sommetider, og i alt 7 pct. af akademikerne får kun sjældent eller aldrig den nødvendige vejledning og instruktion.

Akademikerne svar er blevet sammenlignet med den øvrige lønmodtagergruppe. Sammenligningen viser, at akademikerne for tre spørgsmål oplever en lidt større rolleklarhed i arbejdet, men dog mindre klarhed over hvad der er deres arbejdsopgaver.

Diagram 5 Rolleklarhed i arbejdet

Arbejdspladsens prioritering af arbejdsmiljø

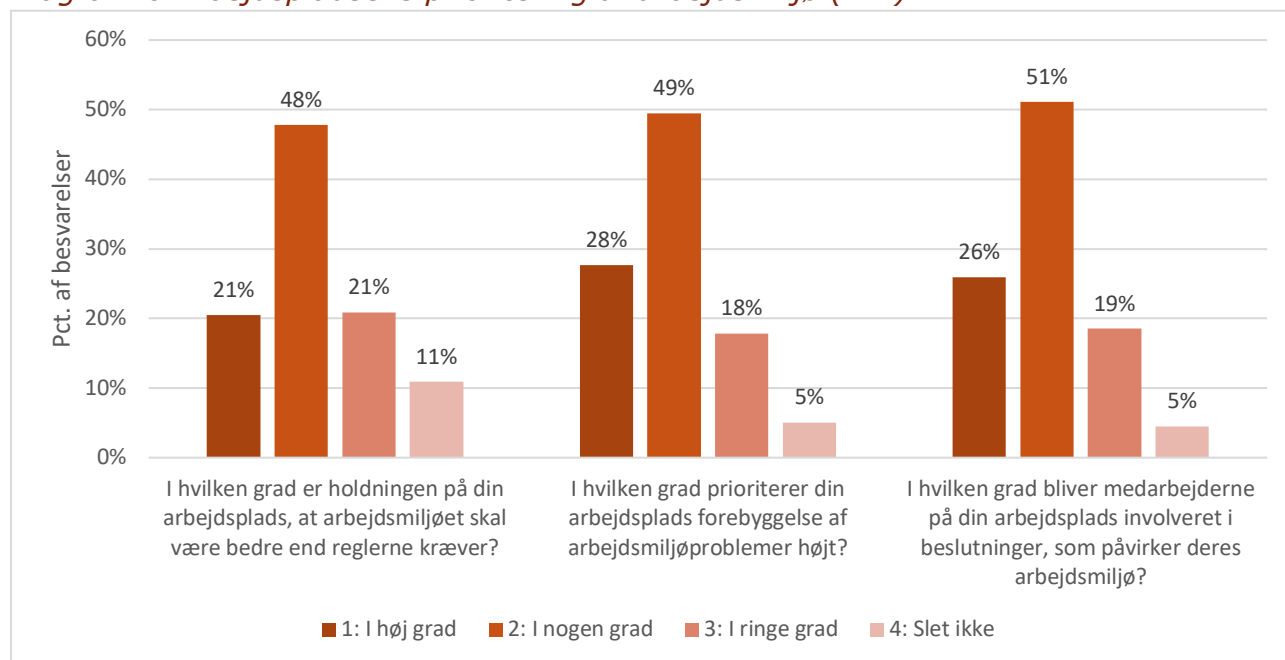
Arbejdspladsens prioritering af arbejdsmiljøet måles gennem spørgsmål om, hvorvidt medarbejdere inddrages i beslutninger om eget arbejdsmiljø, holdningen til om arbejdsmiljøet skal være bedre end reglerne foreskriver og i hvilket omfang arbejdspladsen prioriterer forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer højt.

I alt 26 pct. af akademikerne svarer, at medarbejderne på deres arbejdsplads i høj grad bliver involveret i beslutninger, som påvirker deres arbejdsmiljø, og 51 pct. svarer, at det i nogen grad sker. De øvrige 24 pct. af akademikerne bliver kun i ringe grad eller slet ikke involveret i beslutninger, der påvirker arbejdsmiljøet.

En femtedel af akademikerne arbejder på en arbejdsplads, hvor holdningen i høj grad er, at arbejdsmiljøet skal være bedre end reglerne kræver, mens ca. halvdelen af akademikerne svarer, at det i nogen grad er holdningen på deres arbejdsplads. Den sidste knap tredjedel af akademikerne oplever kun i ringe grad eller slet ikke, at arbejdspladsen mener, at arbejdsmiljøet skal være bedre end reglerne foreskriver.

Undersøgelsen viser videre, at næsten hver tredje akademiker, i alt 28 pct., arbejder på en arbejdsplads, hvor forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer prioriteres højt, mens næsten halvdelen af akademikerne, 49 pct., svarer at det i nogen grad prioriteres. Lidt under en fjerdedel af akademikerne, 23 pct., arbejder på en arbejdsplads, hvor arbejdsmiljøforebyggelsesarbejdet kun i ringe grad eller slet ikke prioriteres.

Diagram 6 Arbejdspladsens prioritering af arbejdsmiljø (1-4)

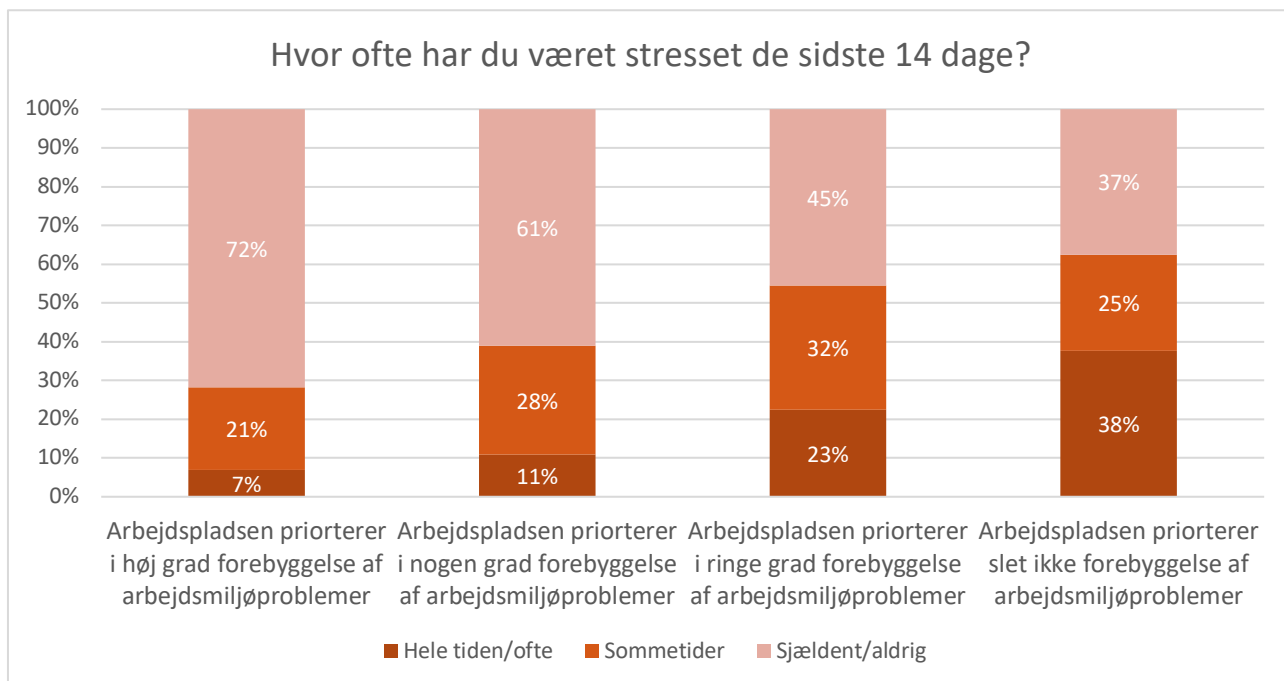

Klar sammenhæng mellem arbejdsmiljøprioritering og lav grad af stress.

Diagram 7 nedenfor viser akademikernes besvarelse af spørgsmålet om arbejdspladsens forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer, krydset med deres stressniveau jf. Diagram 22. Diagram 7 viser, at der er en klar sammenhæng idet akademikere, der arbejder på en arbejdsplads, som i høj grad prioriterer forebyggelsen af arbejdsmiljøproblemer, er væsentligt mindre stressede end andre. Sammenhængen til stress er undersøgt for alle spørgsmål i Diagram 6 - tendensen er ens og alle sammenhænge er statistisk signifikante.

Akademikere, der arbejder på arbejdspladser, hvor holdningen er, at arbejdsmiljøet skal være bedre end reglerne kræver, er således signifikant mindre stressede end akademikere, der er ansat på arbejdspladser, hvor det ikke er holdningen. Ligeledes har det signifikant betydning for akademikernes stressniveau om arbejdspladsen inddrager medarbejderne i beslutninger, som påvirker deres arbejdsmiljø.

Diagram 7 Arbejdspladsens forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer krydset med stressniveau

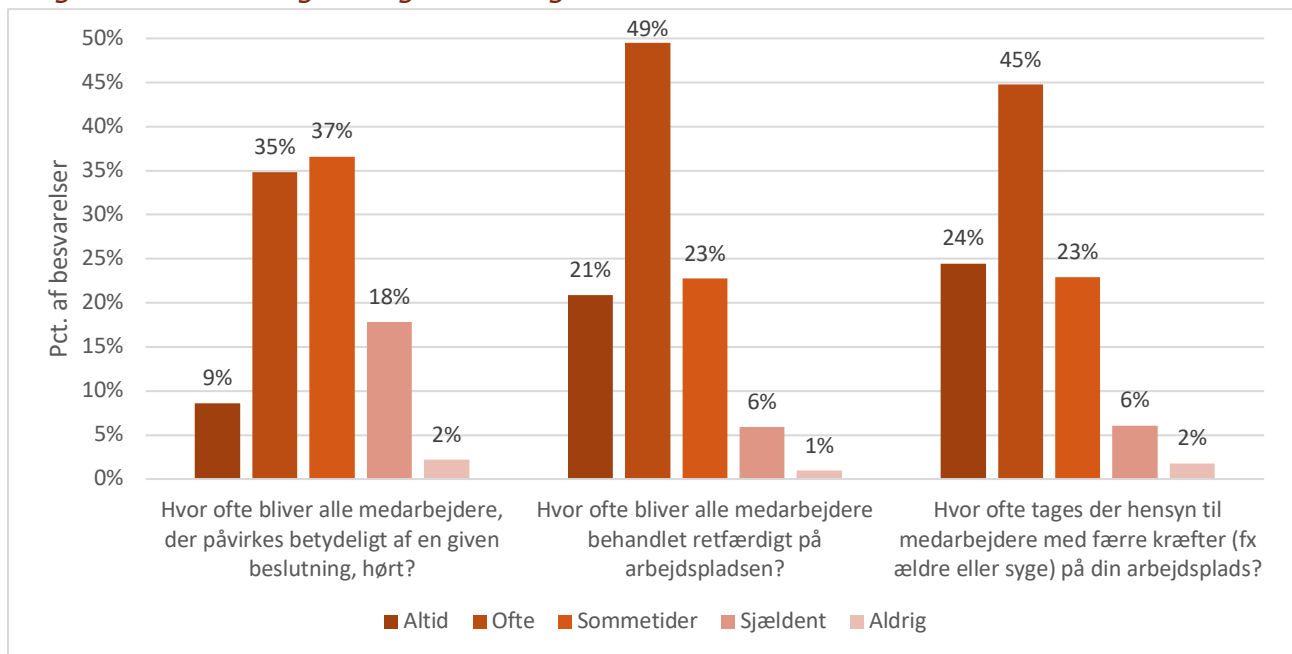
Retfærdighed og rummelighed

Undersøgelsen viser, at knap hver femte akademiker, 18 pct., sjældent eller aldrig oplever, at alle medarbejdere, der påvirkes af en beslutning, bliver hørt. I alt 37 pct. oplever kun sommetider det sker, mens 44 pct. svarer at medarbejdere altid eller ofte høres ift. beslutninger, der påvirker dem.

Størstedelen af akademikerne, 69 pct. oplever altid eller ofte, at der tages hensyn til medarbejdere med færre kræfter. Dog svarer 8 pct., at der sjældent eller aldrig tages hensyn til medarbejdere med færre kræfter, og i alt 23 pct. oplever kun sommetider, at der tages denne type hensyn.

Ses der på spørgsmålet om, hvorvidt alle medarbejdere bliver behandlet retfærdigt, svarer 7 ud af 10 akademikere at det altid eller ofte sker. Dog vurderer mere end hver femte akademiker, i alt 23 pct., at det kun sommetider sker, at alle medarbejdere behandles retfærdigt. Mens 7 pct. svarer, at alle medarbejdere kun sjældent eller aldrig behandles retfærdigt på arbejdspladsen.

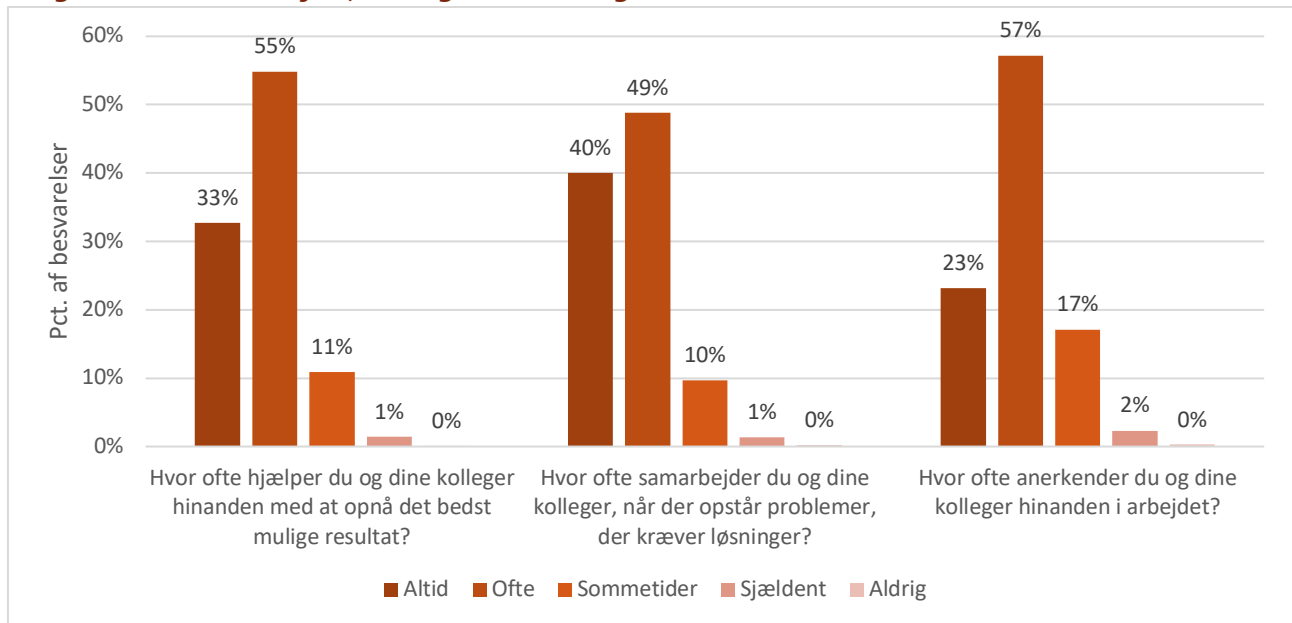
Diagram 8 Retfærdighed og rummelighed

Samarbejde, kollegial støtte og anerkendelse

Akademikerne oplever generelt et stærkt kollegaskab, men er lidt bedre til at samarbejde end til at anerkende hinanden. Således svarer næsten 9 ud af 10 akademikere, at de og kollegaerne på arbejdspladsen altid eller ofte hjælper hinanden med at opnå det bedste mulige resultat, samt at de samarbejder, når der opstår problemer, der kræver løsninger. I alt 8 ud af 10 akademikere svarer, at de altid eller ofte anerkender hinanden.

Diagram 9 Samarbejde, kollegial støtte og anerkendelse

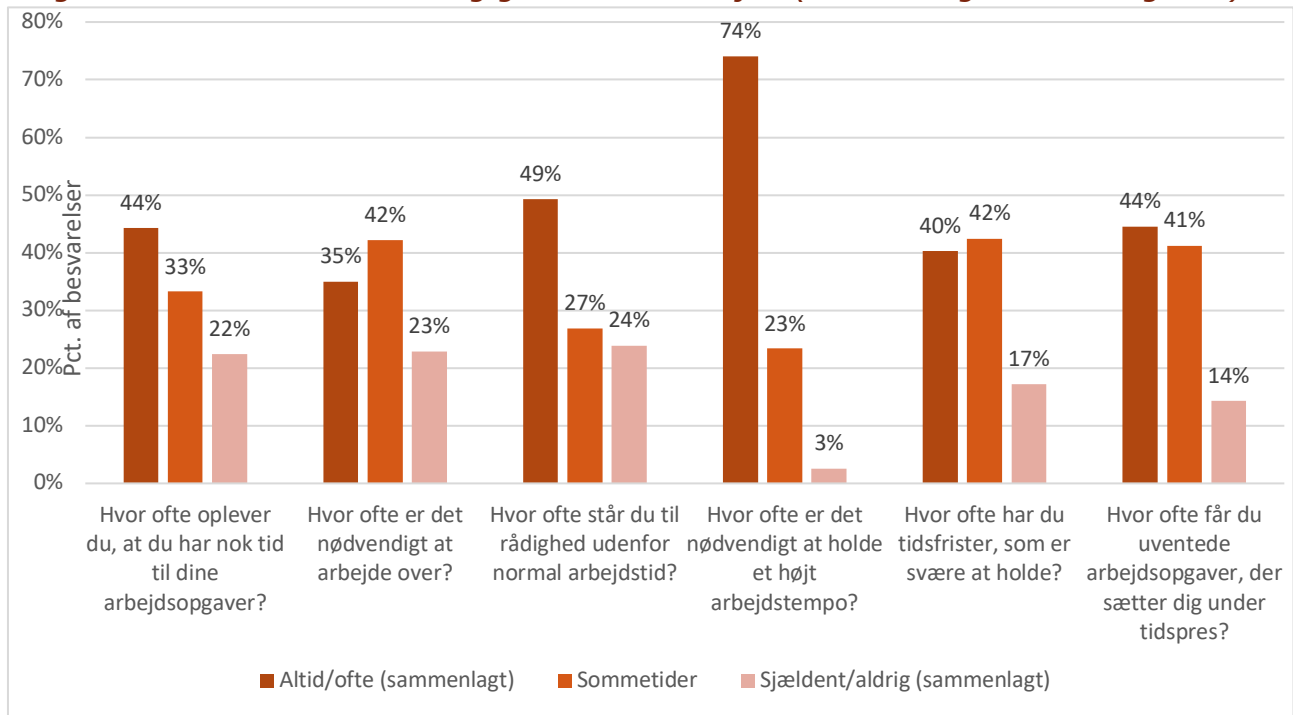

Kvantitative krav og grænseløst arbejde

Akademikerne har høje kvantitative krav i arbejdet og en høj grad af grænseløst arbejde. Diagram 10 på næste side viser, at for 74 pct. af akademikere er det altid eller ofte nødvendigt at holde et højt arbejdstempo, og 44 pct. får altid eller ofte uventede arbejdsopgaver, der sætter dem under tidspres. Dertil kommer, at 4 ud af 10 akademikere altid eller ofte har tidsfrister, der er svære at holde og 22 pct. sjældent eller aldrig har nok tid til at løse arbejdsopgaverne.

I forhold til grænseløst arbejde står 49 pct. af akademikere altid eller ofte til rådighed uden for normal arbejdstid, og 35 pct. svarer, at det ofte er nødvendigt at arbejde over.

Diagram 10 Kvantitative krav og grænseløst arbejde (sammenlagte svarkategorier)

Akademikernes besvarelse af Diagram 10 er blevet sammenlignet med den øvrige lønmodtagergruppe. For alle spørgsmål gælder det, at akademikerne har statistisk signifikant højere kvantitative krav og mere grænseløst arbejde. Den største forskel mellem de to grupper gælder spørgsmålene om, hvor hyppigt man skal stå til rådighed uden for normal arbejdstid (13 procent forskel), samt spørgsmålet om hvor hyppigt, det er nødvendigt at arbejde over (10 procent forskel). I forhold til spørgsmålet om, hvor ofte man føler at have tid nok til arbejdsopgaverne, er forskellen på 5,5 pct.

Diagram 11 nedenfor viser til eksempel, at akademikerne 7,2 procent oftere svarer, at det altid eller ofte er nødvendigt at holde et højt arbejdstempo.

Diagram 11 Hvor ofte det nødvendigt at holde et højt arbejdstempo?

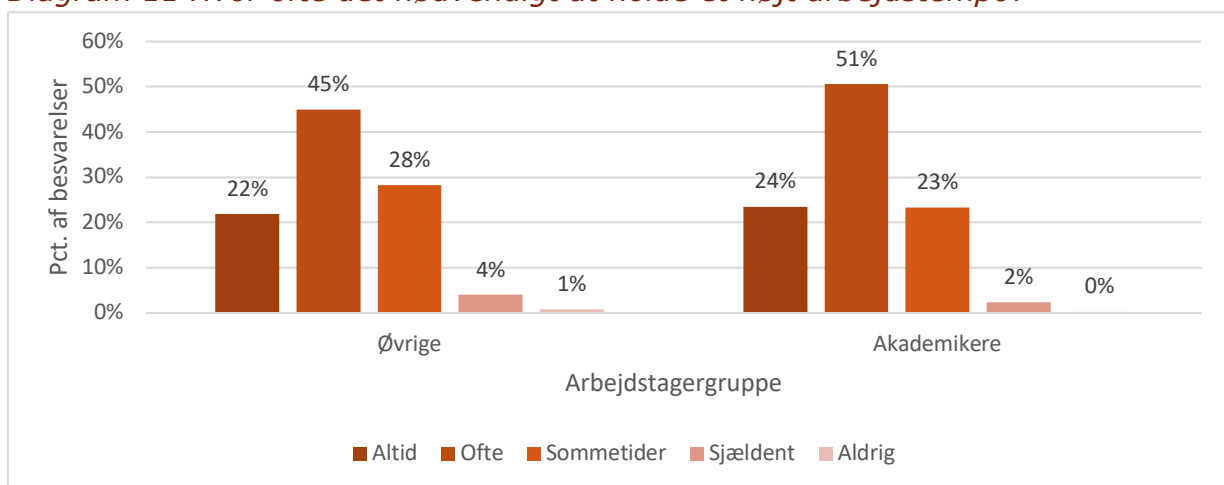

Diagram 12 nedenfor undersøger sammenhængen mellem arbejdstempo og stressniveau ved at undersøge stressniveauet (jf. spørgsmål Diagram 22) for grupper med forskelligt arbejdstempo. Diagram 12 viser, at akademikere med højt arbejdstempo er væsentligt mere stressede. Af de akademikere, der altid skal holde et højt arbejdstempo er 26 pct. hele tiden eller ofte stressede. Sammenhængen er statistisk signifikant.

Diagram 12 Arbejdstempo krydset med stressniveau

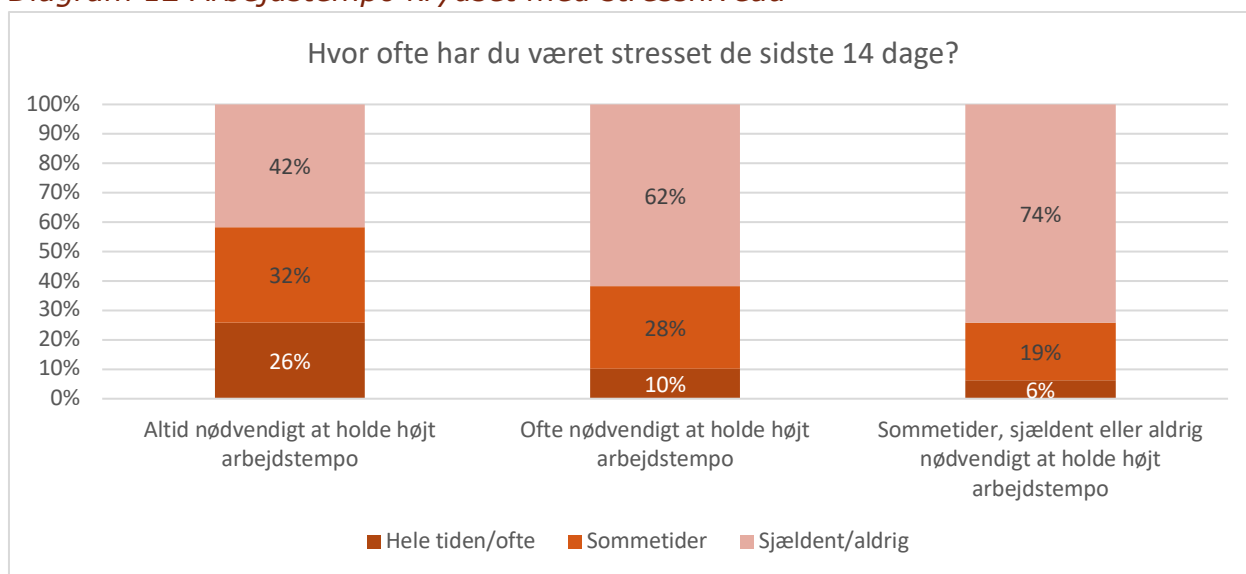
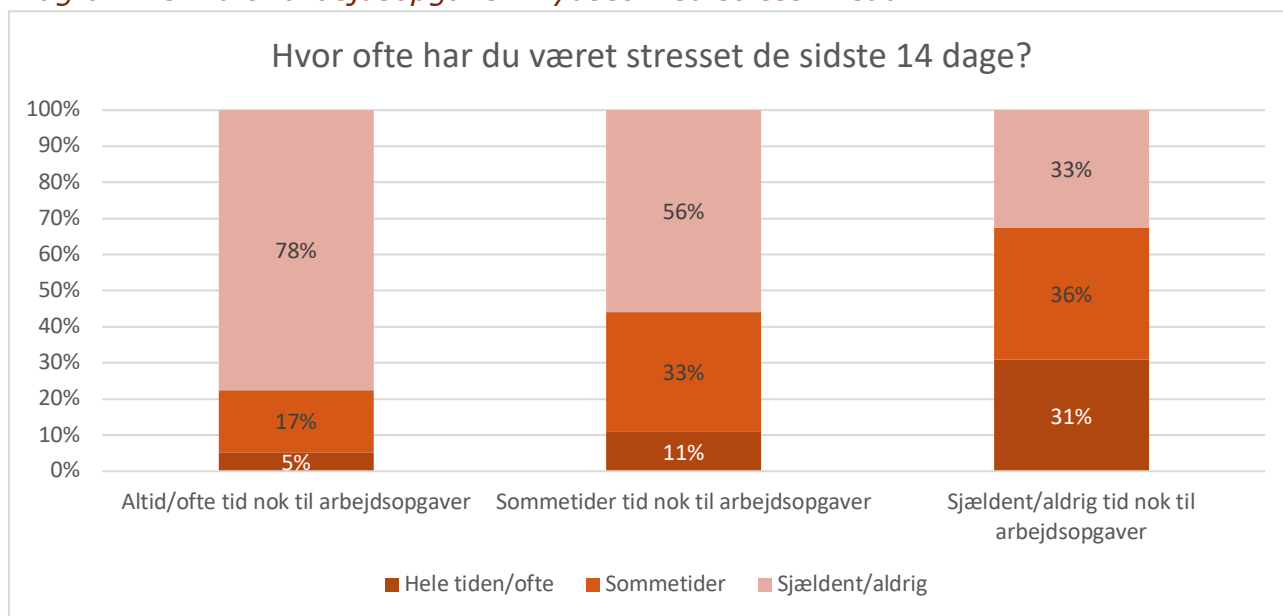

Diagram 13 nedenfor viser sammenhængen mellem, hvor ofte man har tid nok til arbejdsopgaverne og stressniveauet. Diagrammet viser tydeligt, at de akademikere, der sjældent har tid til arbejdsopgaverne oftere er stressede. Sammenhængen er statistisk signifikant.

Diagram 13 Tid til arbejdsopgaver krydset med stressniveau

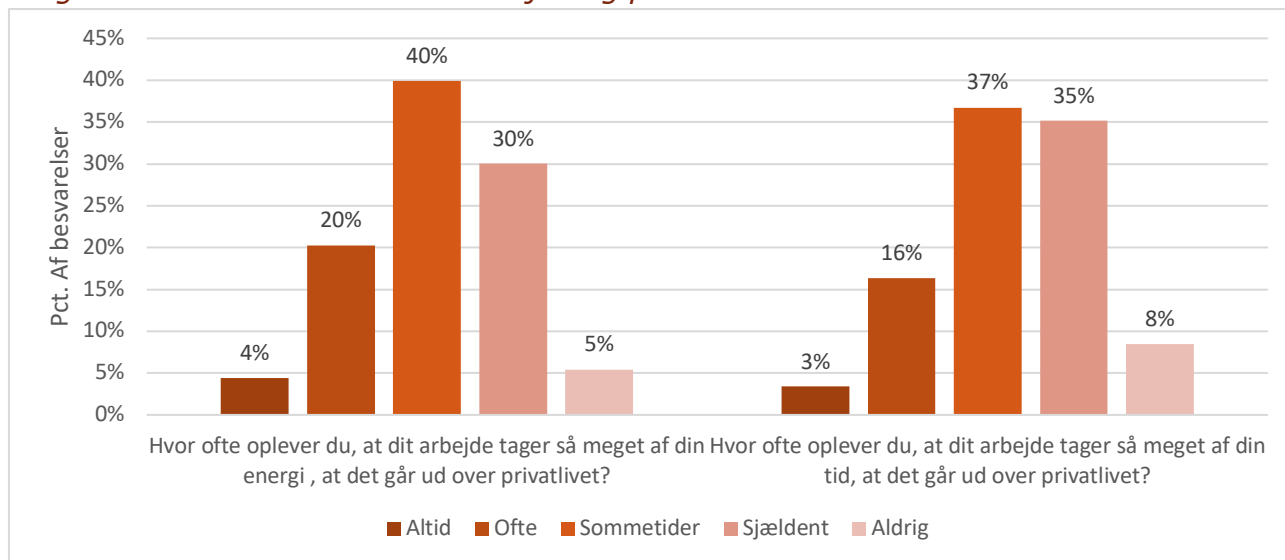

Konflikter mellem arbejde og privatliv

Diagram 14 nedenfor viser, at næsten hver fjerde akademiker, 24 pct., altid eller ofte oplever, at arbejdet tager så meget energi, at det går ud over privatlivet, mens næsten hver femte akademiker, 19 pct. altid eller ofte oplever, at arbejdet tager så meget tid, at det går ud over privatlivet.

Diagram 14 Konflikter mellem arbejde og privatliv

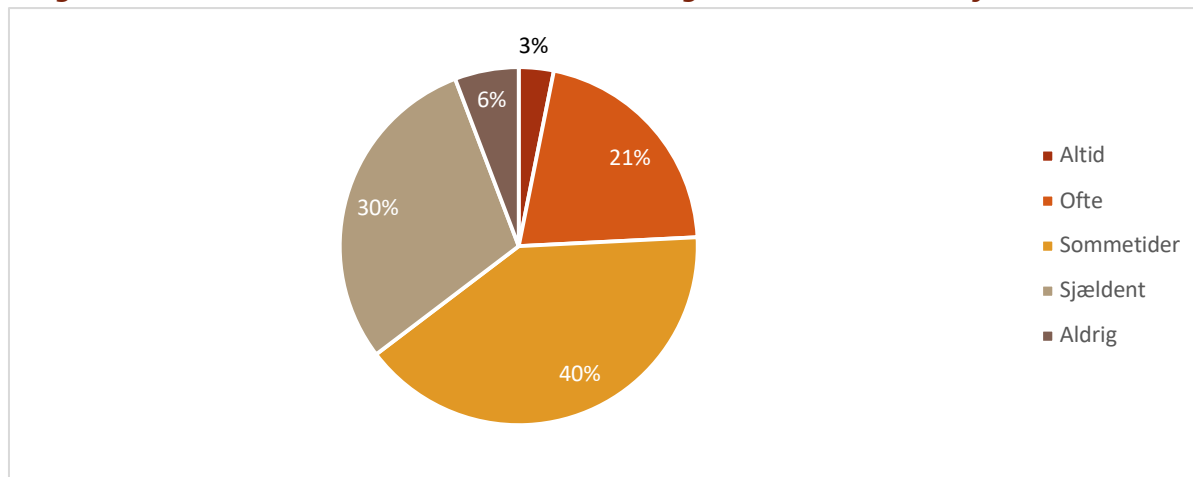

Akademikernes besvarelser af spørgsmålene i Diagram 14 er blevet sammenlignet med den øvrige lønmodtagergruppes besvarelse. Akademikerne svarer hhv. 8,5 procent og 3,1 procent oftere, at deres arbejde altid, ofte eller sommetider tager så meget energi og tid, at det går ud over privatlivet. Sammenhængen er statistisk signifikant.

Følelsesmæssige krav

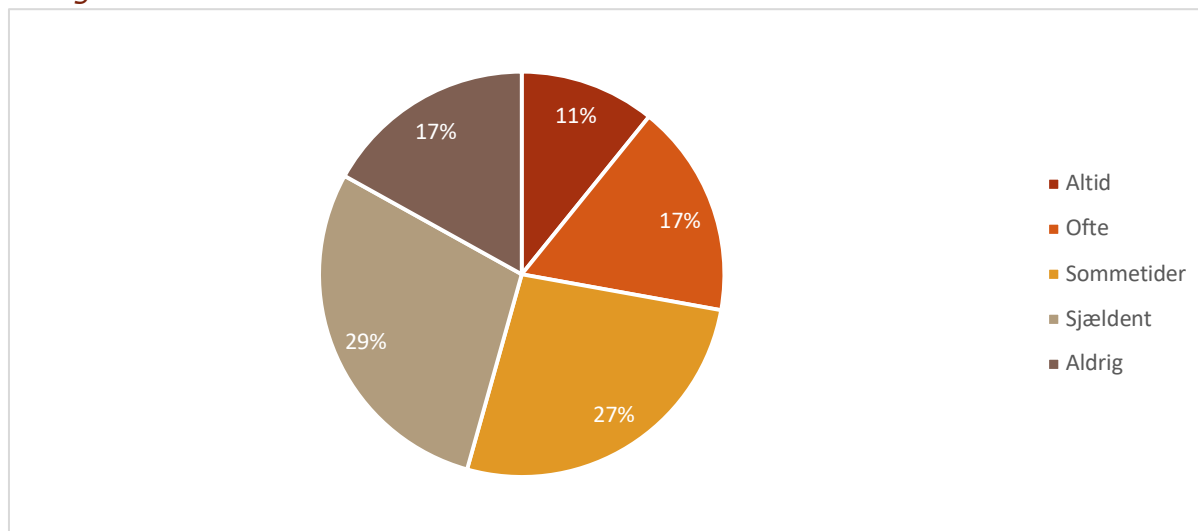
Mange akademikere er i jobs, der indebærer følelsesmæssige krav. I alt svarer 24 pct. af akademikerne, at de altid eller ofte bliver følelsesmæssigt berørt af deres arbejde.

Diagram 15 Hvor ofte bliver du følelsesmæssigt berørt af dit arbejde?

Risikoen for at blive følelsesmæssigt berørt af arbejdet er ifølge NFA forbundet med, om man arbejder med mennesker, der befinder sig i vanskelige situationer (personer, der fx er ramt af alvorlig sygdom, ulykke, sorg, krise eller sociale problemer). Diagram 16 nedenfor viser, at 28 pct. af akademikerne altid eller ofte er i kontakt med personer i svære situationer.

Diagram 16 Hvor ofte har du i dit arbejde kontakt til personer, der befinder sig i vanskelige situationer?

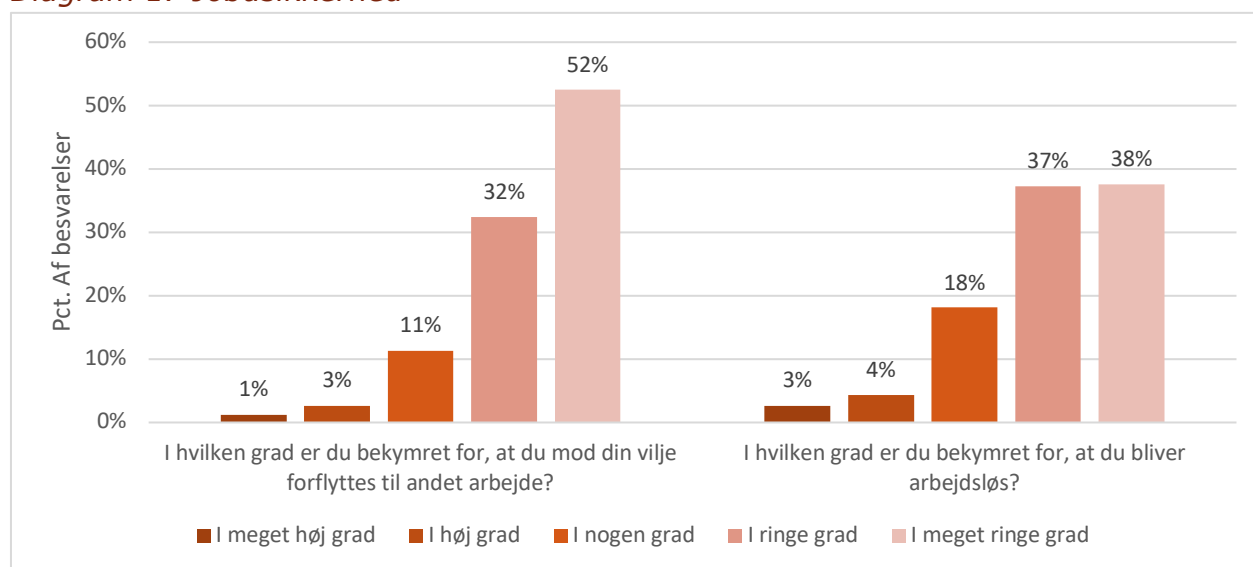

Signifikansanalyser viser en statistisk positiv sammenhæng mellem, hvor ofte akademikere bliver følelsesmæssigt berørt eller er i kontakt med personer i vanskelige situationer og stressniveauet (jf. Diagram 22).

Jobusikkerhed

Hver fjerde akademiker er enten i meget høj, høj eller nogen grad bekymrede for at blive arbejdsløse, mens mere end hver 7. akademiker frygter at blive forflyttet til et andet arbejde. Signifikansanalyser viser, at akademikere, der frygter forflyttelse og arbejdsløshed er signifikant mere stressede end andre (jf. Diagram 22).

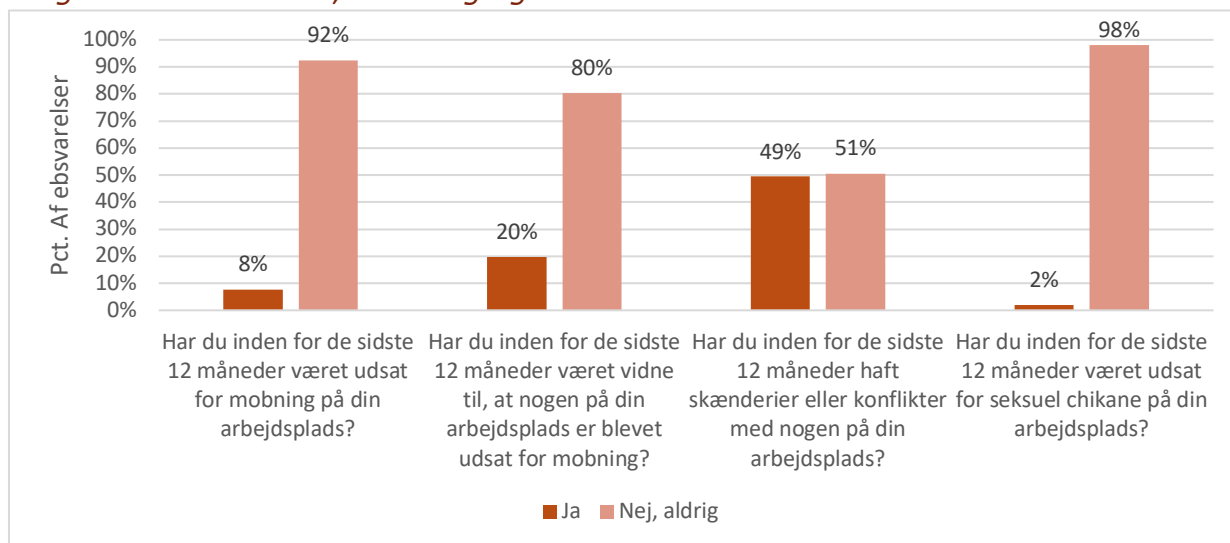
Diagram 17 Jobusikkerhed

Konflikter, mobning og seksuel chikane

49 pct. af akademikerne har inden for de seneste 12 måneder haft skænderier eller konflikter med nogen på deres arbejdsplads. Det er jf. Tabel 1 dog kun 13 pct. af akademikerne, der har konflikter, der forekommer på månedlig basis eller hyppigere. Signifikansanalyser viser en sammenhæng mellem hyppigheden af konflikter på arbejdspladsen og stressniveauet jf. Diagram 22. 20 pct. af akademikerne har været vidne til mobning på arbejdspladsen og 8 pct. har selv været udsat for mobning. 2 pct. af akademikerne har indenfor det seneste år været udsat for seksuel chikane.

Diagram 18 Konflikter, mobning og seksuel chikane

Konflikter og skænderier er jf. Tabel 1 den type negative oplevelse, der forekommer hyppigst på arbejdspladsen.

Tabel 1 Negative oplevelser, der forekommer månedligt eller hyppigere på arbejdspladsen

Type negativ oplevelse	Frekvens
Skænderier og konflikt	13 pct.
Været vidne til mobning	5,2 pct.
Blevet udsat for mobning	2,4 pct.
Blevet udsat for seksuel chikane	0,2 pct.

Diagram 19 viser, hvem akademikerne har haft konflikter med de seneste 12 måneder. 58 pct. af de akademikere, der har haft konflikter de seneste 12 måneder, har haft det med deres kollegaer, 40 pct. har haft konflikter med deres ledere, og 21 pct. har haft konflikter med kunder, borgere mv. Tallene i Diagram 19-21 summerer til mere end 100 pct. idet det har været muligt at vælge flere svarkategorier.

Diagram 19 Med hvem havde du konflikter i det seneste år? (Flere svarmuligheder)

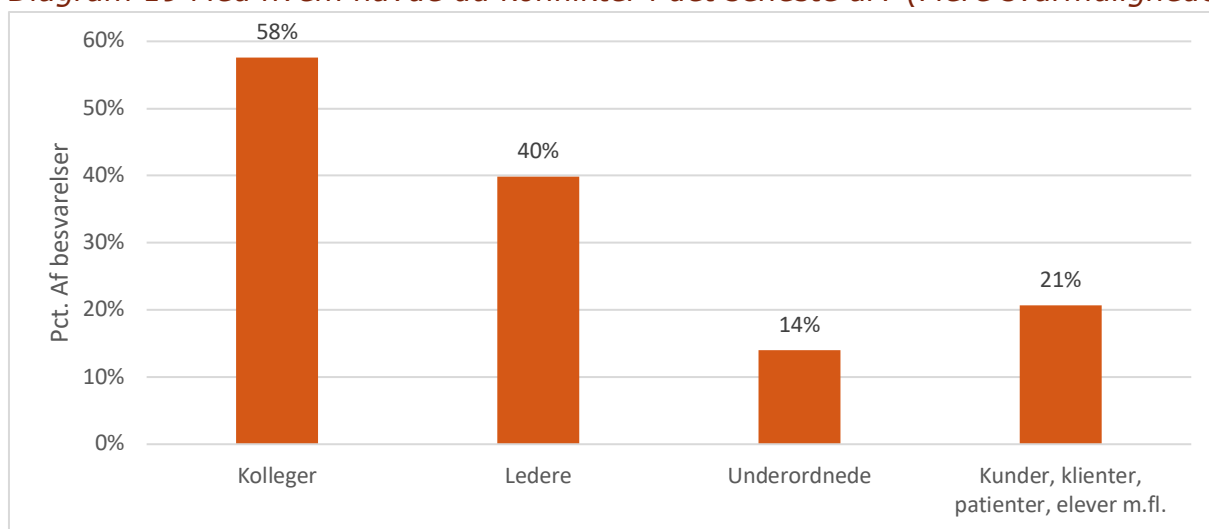

Diagram 20 nedenfor viser akademikerens besvarelse af, hvem der har mobbet på arbejdspladsen

Diagram 20 Hvem mobbede på din arbejdsplads? (Flere svarmuligheder)

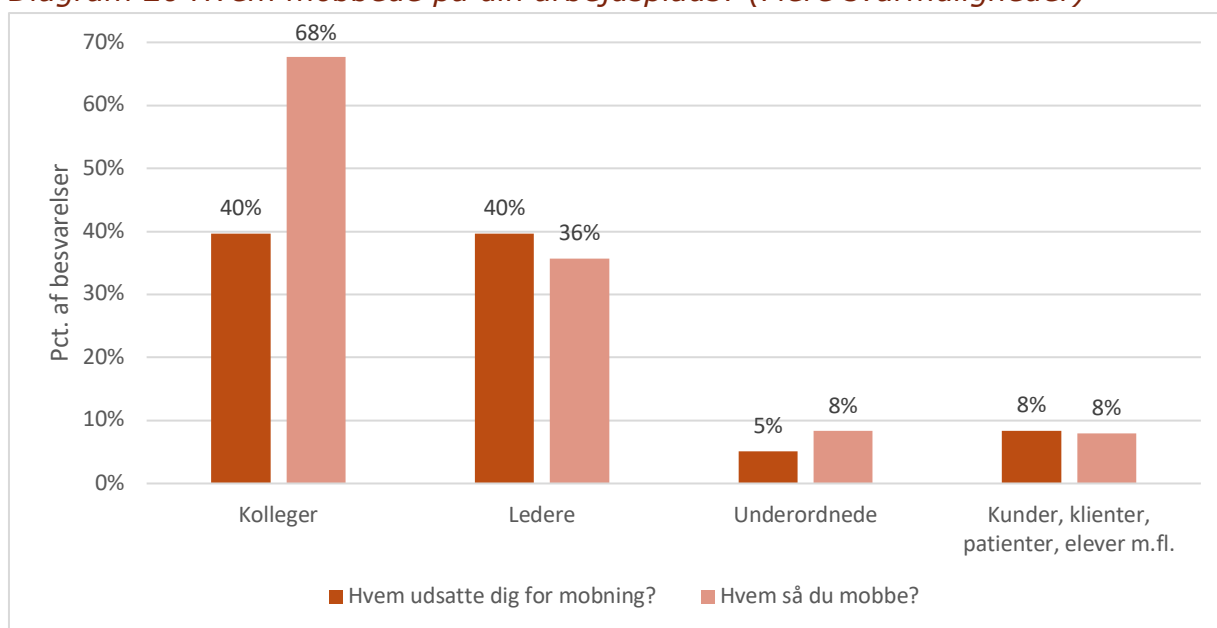
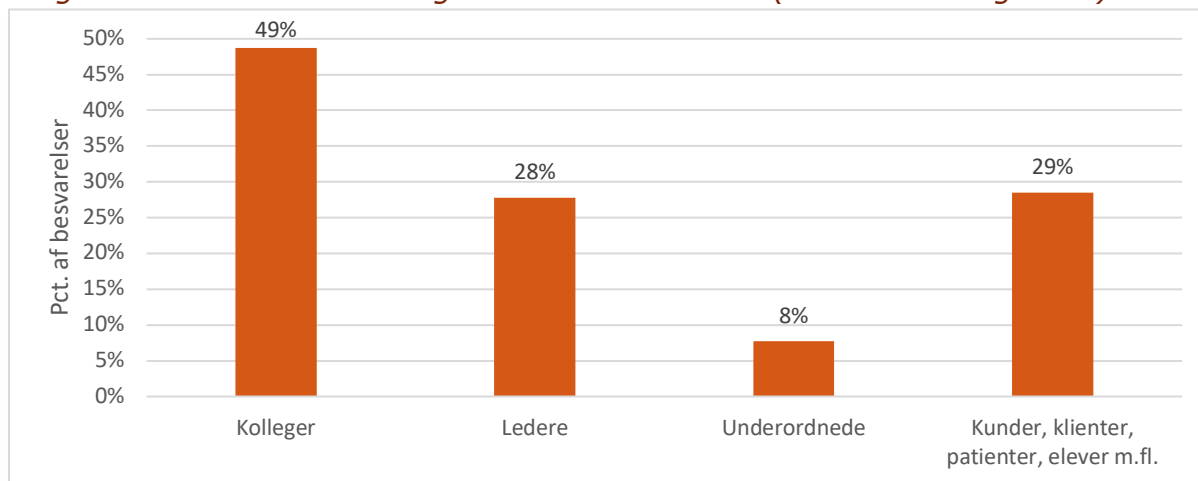

Diagram 21 nedenfor viser akademikernes besvarelse af, hvem der har udsat dem for seksuel chikane. Blandt de 2 pct. af akademikerne, der er blevet udsat for seksuel chikane, svarer 84 pct., at de blev udsat af seksuel chikane fra andre ansatte på arbejdspladsen (kollegaer, ledere og underordnede), mens 29 pct. svarer, at det var udefrakommende, der stod bag den seksuelle chikane. Tallene i Diagram 21 skal dog fortolkes med forsigtighed, idet diagrammet kun baserer sig på ca. 150 respondenter.

Diagram 21 Hvem udsatte dig for seksuel chikane? (Flere svarmuligheder)

Stress, kontrol og uoverskuelighed

En stor del af akademikerne oplever stressudfordringer. Diagram 22 nedenfor viser, at i alt 13 pct. svarer, at de hele tiden eller ofte i løbet af de sidste 14 dage har følt sig stressede, og mere end en fjerdedel, 27 pct. svarer sommetider.

Det fremgår af NFA's opsamling på AH18-undersøgelsen¹, at de jobgrupper med mest stress inden for de seneste to uger fra undersøgelsestidspunktet er følgende:

- Socialrådgivere
- Læger
- Gymnasielærere
- Passagerservicemedarbejdere
- Undervisere og forskere ved universiteter

¹ Kilde: Fakta om Arbejdsmiljø og Helbred 2018 <https://nfa.dk/da/Arbejdsmiljoe-data/Arbejdsmiljo-i-Danmark/Arbejdsmiljo-og-helbred-i-Danmark>

Diagram 22 Hvor ofte har du følt dig stresset inden for de sidste 14 dage?

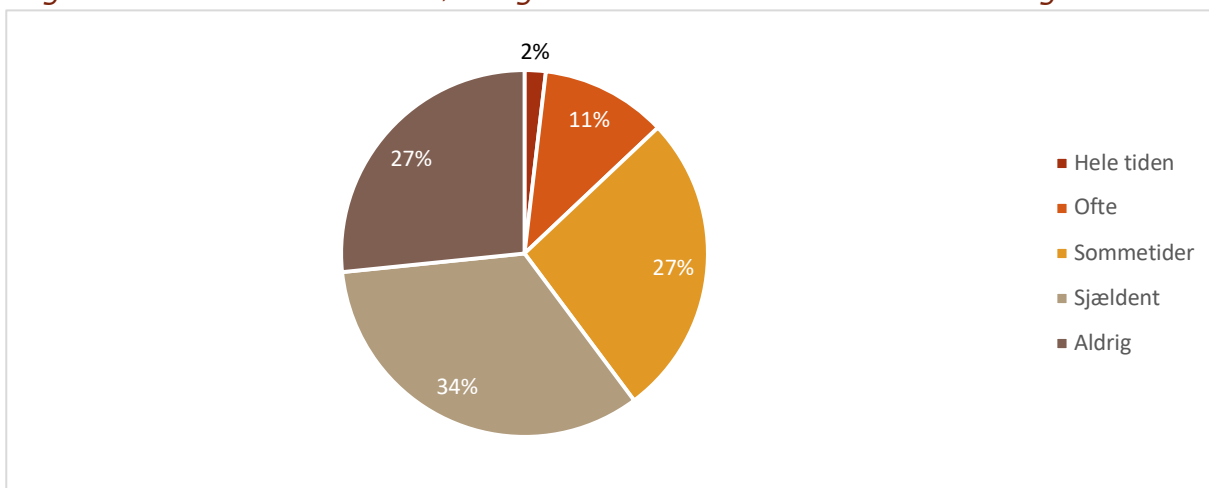

Diagram 23 viser den vigtigste stresskilde blandt de akademikere, der har svaret, at de har været stresset inden for de sidste 14 dage. Samlet set svarer 88 pct. af akademikerne, at arbejdet eller arbejdet i kombination med privatlivet er den vigtigste kilde til stress, men 12 pct. svarer, at det alene er privatlivet, der er kilde til stress.

Diagram 23 Hvad var den vigtigste kilde til stress?

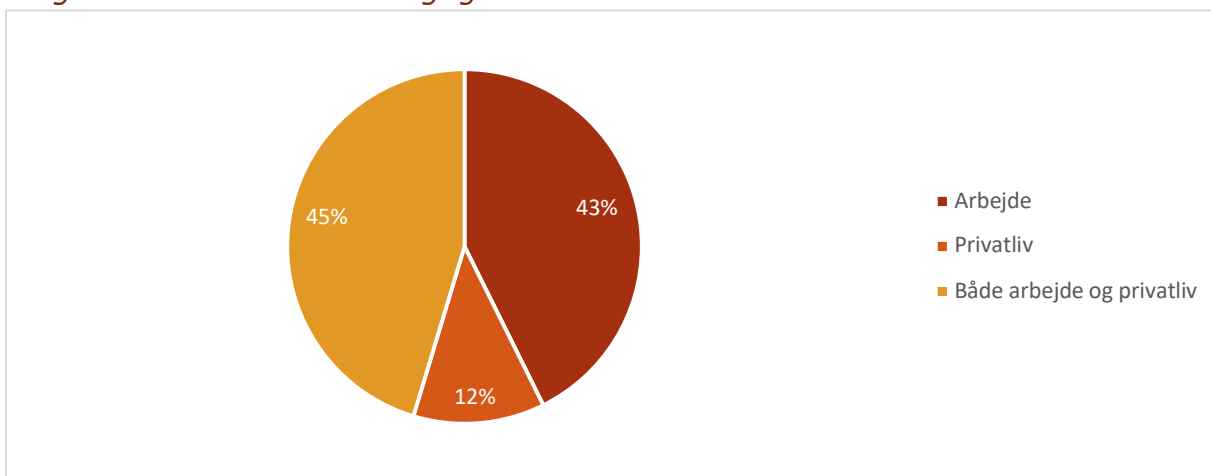

Diagram 24 på næste side viser, at 59 pct. af akademikerne altid eller ofte inden for den sidste måned har følt, at tingene på arbejdet har udviklet sig ønskværdigt. I alt 31 pct. svarer sommetider, mens 11 pct. svarer, at de sjældent eller aldrig inden for den sidste måned, har følt, at tingene på jobbet udviklede sig, som de ønskede det .

Mere end 7 ud af 10 akademikere har altid eller ofte inden for den sidste måned følt sig sikre på deres evner til at klare vanskeligheder på arbejdet, mens 10 pct. aldrig eller sjældent har følt sig sikre derpå. I alt 17 pct. af akademikerne svarer, at de sommetider har følt sig sikre på deres egne evner til at klare jobvanskeligheder

Diagram 24 Oplevelse af kontrol

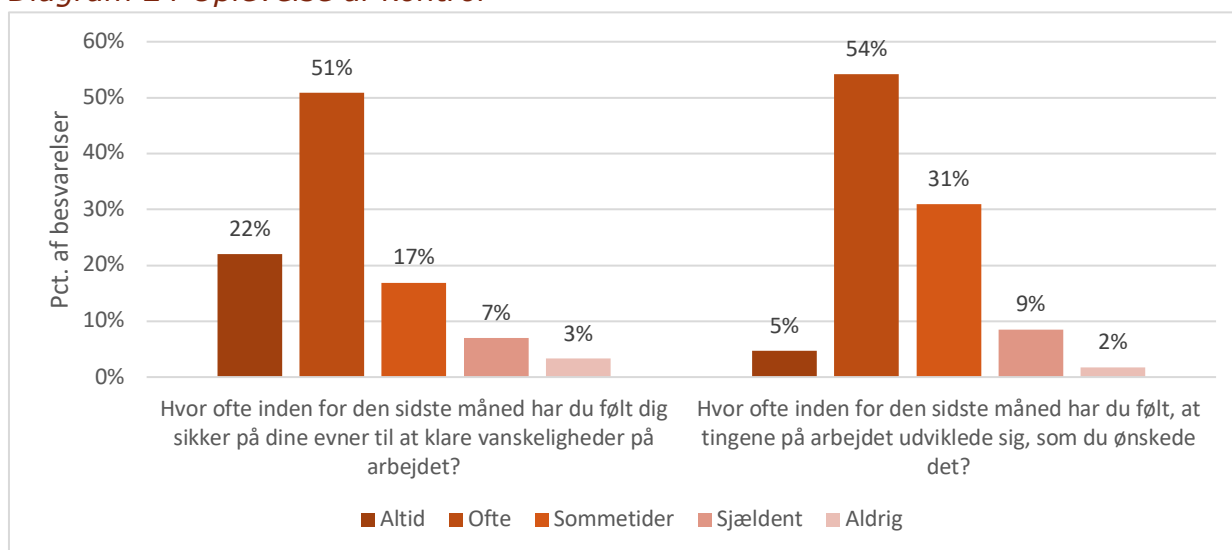
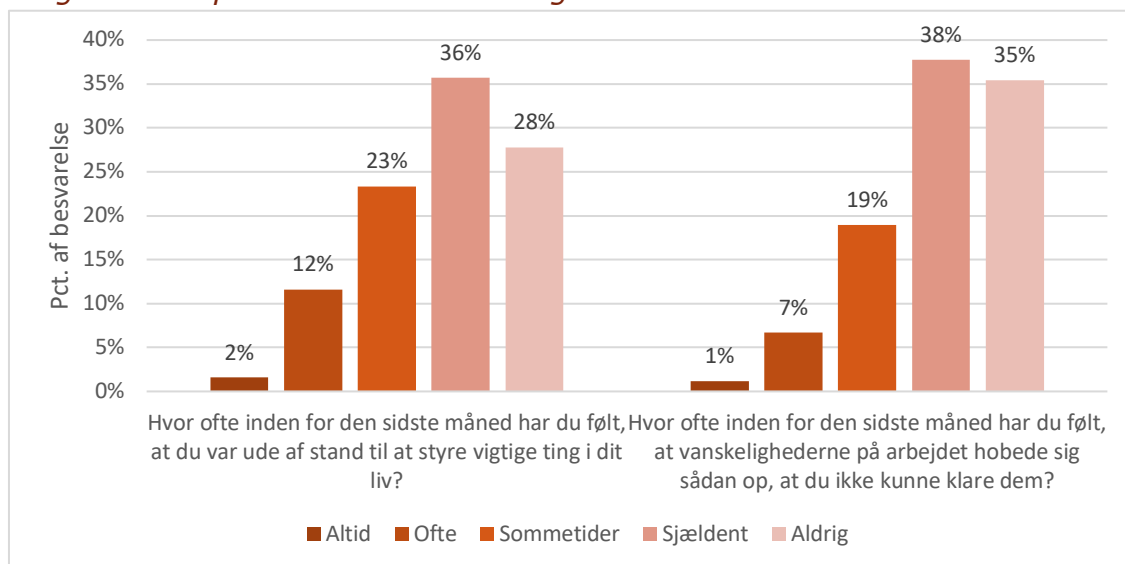

Diagram 25 viser akademikernes oplevelse af uoverskuelighed. I alt 8 pct. af akademikerne svarer, at de inden for den sidste måned ofte eller altid har følt, at vanskelighederne på arbejdet hobede sig sådan op, at de ikke har kunne klare dem. Samlet set svarer, 14 pct. af akademikerne, at de ofte eller altid inden for den sidste måned har følt, at de var ude af stand til at styre vigtige ting i deres liv.

Diagram 25 Oplevelse af uoverskuelighed

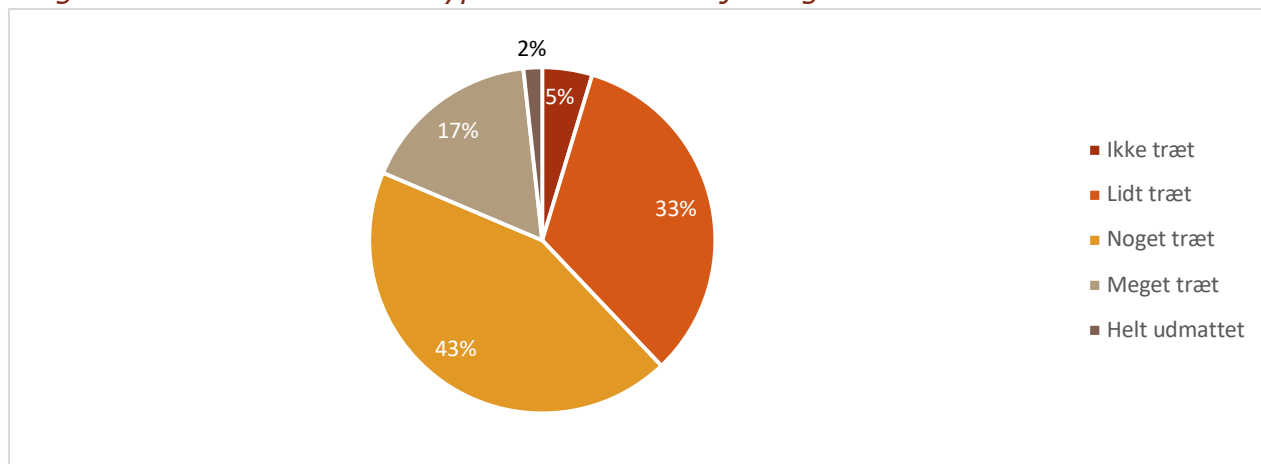

Velbefindende, træthed og søvn

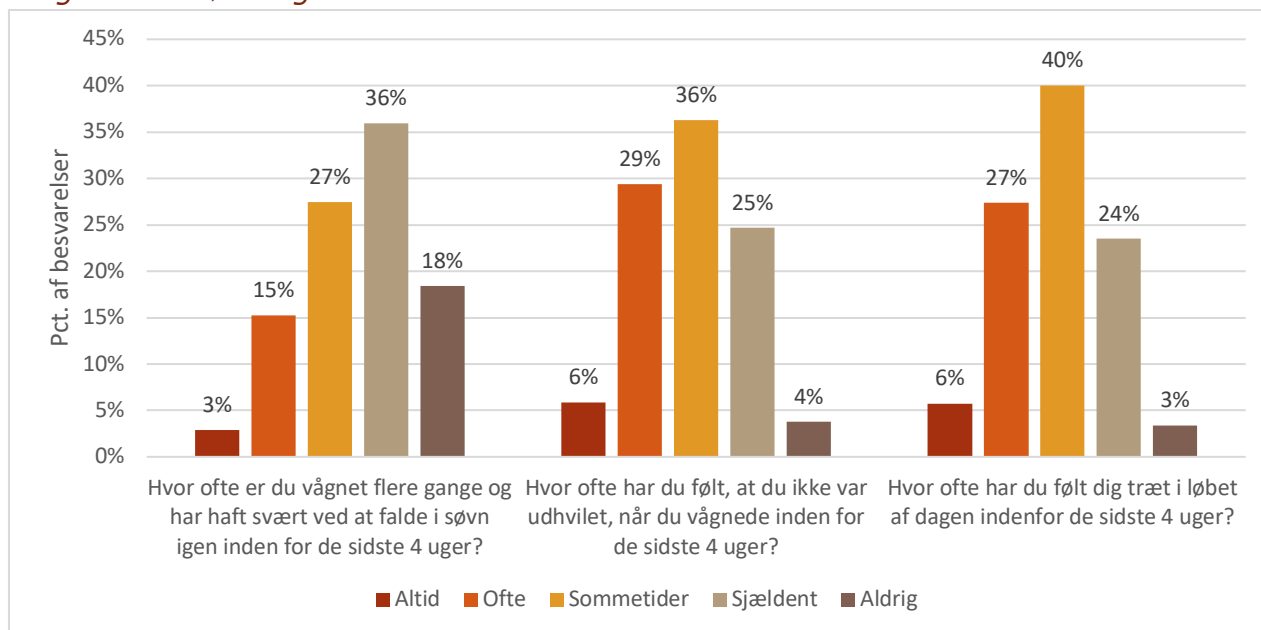
Undersøgelsen viser, at lige knap en femtedel af akademikerne, i alt 19 pct., er meget trætte eller helt udmattede efter en typisk arbejdsdag. Signifikansanalyser viser en signifikant sammenhæng mellem træthed og stress, idet stressede akademikere er signifikant mere trætte efter en arbejdsdag end akademikere, der ikke er stressede.

Diagram 26 Hvor træt er du typisk efter en arbejdsdag?

En del akademikere oplever problemer med søvn og velbefindende. Diagram 27 nedenfor viser, at 18 pct. af akademikerne ofte eller altid inden for de sidste 4 uger er vågnet flere gange og har haft svært ved at falde i søvn igen inden for de sidste 4 uger. Derudover svarer 35 pct. af akademikerne, at de ofte eller altid inden for de sidste 4 uger ikke har følt sig ordentligt udhvilede, når de vågnede, og hver tredje akademiker svarer, at de inden for samme tidsperiode ofte eller altid har følt sig trætte i løbet af dagen.

Diagram 27 Søvn og velbefindende

Hovedorganisation for 431.000 offentligt og privat ansatte

